

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Aleše Roztočila a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **B. V.**, zast. Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem, se sídlem Purkyňova 787/6, Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 4. 2019, č. j. OAM-104/LE-LE05-LE05-2017, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 10. 2. 2021, č. j. 31 Az 7/2019 - 99,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce advokátovi Mgr. Ladislavu Bártovi **se p ř i z n á v á** odměna a náhrada hotových výdajů za zastupování žalobce v řízení o kasační stížnosti ve výši 3.400 Kč. Tato částka bude zástupci žalobce vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení. Náklady právního zastoupení žalobce nese stát.

O d ů v o d n ě n í :

I. Shrnutí předcházejícího řízení

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 3. 4. 2019, č. j. OAM-104/LE-LE05-LE05-2017, neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

[2] Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 10. 2. 2021, č. j. 31 Az 7/2019 - 99, žalobu proti tomuto rozhodnutí žalovaného zamítl.

[3] V odůvodnění rozsudku krajský soud konstatoval, že vzhledem k relevantním skutkovým okolnostem případu nebyl žalobce ve vlasti pronásledován z azylově relevantních důvodů. Nebyl totiž nijak politicky aktivní a svůj odchod z vlasti nespojoval s žádnými azylově relevantními problémy. Měl-li žalobce potíže se svým podnikáním, odmítl k této problematice poskytnout více informací, stejně jako k tvrzení, že nedůvěřuje v Ukrajinu jako stát. Žalobce dále zmínil skutečnost, že do jeho bytu na Ukrajině se nastěhovali cizí lidé, avšak nepodnikl žádné právní kroky k obraně jeho vlastnictví.

[4] Ve vztahu k obavám žalobce z povinnosti nastoupit vojenskou službu krajský soud odkázal na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 4/2004 - 49, a ze dne 7. 8. 2012, č. j. 2 Azs 17/2012 - 44, podle nichž uvedené obavy samy o osobě

nepředstavují azylově relevantní důvod. Samotná povinnost nastoupit do armády, stíhá-li všechny obyvatele Ukrajiny bez ohledu na jejich rasu, národnost, náboženství nebo politické přesvědčení, totiž představuje zcela legitimní požadavek státu. Od listopadu 2016 ostatně jsou na východě Ukrajiny nasazováni pouze profesionálové a odborníci. Krajský soud rovněž přisvědčil žalovanému, který v odůvodnění svého rozhodnutí konstatoval, že v uvedené souvislosti neexistovaly relevantní důvody ani pro udělení humanitárního azylu.

[5] Namítl-li žalobce, že na Ukrajině není poskytována dostatečně dostupná a kvalitní zdravotní péče, odkázal krajský soud na konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle níž nemůže být nižší úroveň zdravotnictví v zemi původu cizince sama o sobě důvodem pro udělení doplňkové ochrany. Žalobce navíc při pohovoru vedeném k jeho žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, že nemá v souvislosti se svými zdravotními problémy žádných zvláštních potřeb a lupénku léčí mastí. Nedoložil ani žádné lékařské zprávy prokazující závažnost jeho zdravotního stavu. Krajský soud doplnil, že ani neexistence bezplatné zdravotní péče nepředstavuje relevantní důvod pro udělení doplňkové ochrany.

[6] Ohledně aktuální bezpečnostní situace na Ukrajině krajský soud uvedl, že podle shromážděných podkladů v zemi neprobíhá tzv. „totální konflikt“, přičemž probíhající boje byly izolovány ve východní části země. Bezpečnostní situace na Ukrajině se navíc podle nedávné judikatury Nejvyššího správního soudu zlepšila, země byla kromě poloostrova Krym a části Doněcké a Luhanské oblasti zařazena na seznam bezpečných zemí. Žalobce před odjezdem z vlasti pobýval ve městě Čerkasy, jež je od míst bojů vzdáleno více než 500 km. V této souvislosti krajský soud odmítl rovněž námitku žalobce ohledně zastaralosti shromážděných zpráv o aktuální situaci v zemi. Uvedené podklady totiž byly vyhotoveny přibližně sedm měsíců před vydáním žalobou napadeného rozhodnutí a situace ve vlasti žalobce se navíc od té doby nijak nezhoršila.

[7] Krajský soud závěrem odkázal na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle níž nejsou kromě výjimečných případů rodinné vazby cizince v České republice důvodem pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu. Žalobce si ostatně vzhledem k jeho nelegálnímu pobytu v zemi musel být vědom povinnosti vrátit se do vlasti. Není navíc závazkem České republiky respektovat volbu žalobce, v jaké zemi bude rozvíjet svůj soukromý a rodinný život.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[8] Proti tomuto rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včasnou blanketní kasační stížnost. V jejím doplnění, jež Nejvyšší správní soud obdržel v zákonné měsíční lhůtě, namítl, že v případě jeho návratu do vlasti mu z důvodu odmítání vojenské služby hrozí pronásledování či uvěznění, z čehož dovodil taktéž přijatelnost jeho kasační stížnosti. V odpírání nástupu do armády přitom stěžovatel spatřuje vyjádření jeho určitých politických názorů, a to bez ohledu na konkrétní důvody tohoto odepření, kterými jsou například vyznávané náboženství či pacifismus. Stěžovatel se přitom nástupu do armády brání dlouhodobě, a to všemi dostupnými právními prostředky. V případě jeho návratu do vlasti mu tak hrozí nebezpečí vážné újmy na životě, přičemž v této souvislosti stěžovatel odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 8. 2012, č. j. 2 Azs 17/2012 - 44, a usnesení ze dne 24. 2. 2016, č. j. 6 Azs 267/2015 - 23.

[9] Toto tvrzení podle stěžovatele podporuje také skutečnost, že je na něj stále vyvíjen nátlak vztahující se k výkonu jeho branné povinnosti a odvodu do armády. Ačkoliv se tak stěžovatel odvedení snaží dostupnými právními prostředky vyhnout a trvá na postupu ukrajinských státních

pokračování

orgánů podle platného práva, trvají snahy o jeho odvod, a to i přesto, že jsou v oblastech probíhajícího konfliktu nasazováni již jen profesionálové. Uvedené skutečnosti tak jsou podle stěžovatele relevantními důvody pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, případně důvodem pro udělení humanitárního azylu podle § 14 téhož zákona.

[10] Podle stěžovatele současně nebyla aktuální bezpečnostní situace na Ukrajině žalovaným dostatečně zmapována. Ačkoli se tak ohnisko bojů soustředí v Doněcké a Luhanské oblasti, předmětný konflikt se týká celého území země, a to taktéž z hlediska ekonomického. Tyto skutečnosti mají přímý vliv na ekonomický chod země, kvalitu zdravotní péče, pracovní příležitosti a zásobování země potravinami. Stěžovatel se tak obává nepříznivých ekonomických, sociálních a zdravotních podmínek v zemi původu. Uzavřel, že krajský soud bez konkrétního odůvodnění aproboval závěry žalovaného, čímž zatížil své rozhodnutí vadou nesprávného zhodnocení skutkového stavu věci.

[11] S ohledem na tyto skutečnosti stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[12] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že krajský soud v odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí podrobně popsal rozhodné skutkové okolnosti případu a řádně odůvodnil své závěry. Při rozhodování se nijak neodchýlil od ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu a řádně vypořádal všechny žalobní námitky. Rozsudek krajského soudu je tak zákonný a přezkoumatelný. Žalovaný dále setrval na svém právním názoru a odkázal na odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí. Závěrem poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 37/2003 - 46, a konstatoval, že je na stěžovateli, aby svou pobytovou situaci vyřešil v souladu se zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky.

[13] S ohledem na tyto skutečnosti navrhl žalovaný odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost, případně její zamítnutí.

III. Posouzení kasační stížnosti

[14] Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, kasační stížnost přesahuje vlastní zájmy stěžovatele v následujících typových případech:

- kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu;
- kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně;
- kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně;
- kasační stížnost je dále přijatelná, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O zásadní pochybení se v konkrétním případě může jednat tehdy, pokud krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu

a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu; popřípadě krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

[15] Stěžovatel nejprve namítl, že se v případě jeho návratu do vlasti obává vynucení jeho branné povinnosti, resp. případného pronásledování a uvěznění z důvodu jejího odepření. Uvedenou námitku posoudil již krajský soud v odůvodnění svého rozsudku zcela v souladu s konstantní judikaturou Nejvyššího správního soudu. Branná povinnost je totiž sama o sobě zcela legitimním požadavkem každého státu kladeným na jeho občany (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 8. 2016, č. j. 2 Azs 135/2016 - 34). Její odmítání pak samo o sobě pronásledování nepředstavuje (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 8. 2012, č. j. 2 Azs 17/2012 - 44).

[16] Stěžovatel dále uvedl, že přetrvávají snahy o jeho odvedení do armády. Uvedené tvrzení však již blíže nerozvedl, ani nepoukázal na konkrétní skutečnosti týkající se snahy o jeho odvedení do armády i přesto, že do bojů v Doněcké a Luhanské oblasti jsou již povoláváni pouze profesionálové. Z výslechu provedeného k jeho žádosti o mezinárodní ochranu naopak vyplynulo, že poslední snahy o jeho odvedení proběhly v roce 2015, kdy mu byl zaslán povolávací rozkaz a kdy se příslušníci vojenské správy dotazovali na aktuální pobyt stěžovatele. Ten však již neuvedl žádné další skutečnosti, z nichž by bylo možné se domnívat, že nadále přetrvávají snahy o jeho odvedení do armády. Nejvyšší správní soud současně nepřehlédl, že stěžovatel nevykonal ani základní vojenskou službu. Jeho obavy z odvedení do armády jsou tak doposud ryze hypotetické, přičemž ani další okolnosti nenasvědčují tomu, že by v budoucnu měl být do armády skutečně povolán (srov. např. věk stěžovatele).

[17] Ani obavy stěžovatele z nepříznivé ekonomické a sociální situace na Ukrajině z důvodu zde přetrvávajícího ozbrojeného konfliktu nelze považovat za azylově relevantní důvody. Institut mezinárodní ochrany není a nikdy nebyl nástrojem k řešení nepříznivé osobní či ekonomické situace žadatele (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 5. 2018, č. j. 5 Azs 37/2018 - 33). Právo na mezinárodní ochranu založené na mezinárodních úmluvách totiž v sobě nezahrnuje právo osoby vybrat si zemi, kde se pokusí začít nový život odpovídající jejím představám, jelikož slouží výhradně k poskytnutí nezbytné ochrany cizím státem, je-li žadatel (popřípadě též jeho rodinný příslušník) ve vlastní zemi vystaven pronásledování ze zákonem vyjmenovaných důvodů, popřípadě existují-li jiné, zcela výjimečné okolnosti, za kterých by bylo nehumánní mezinárodní ochranu neudělit (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2005, č. j. 4 Azs 34/2005 - 60). Ve vztahu k možné nižší úrovni poskytované zdravotní péče Nejvyšší správní soud konstatuje, že stěžovatel při pohovoru sám vyloučil jakékoli zvláštní potřeby ohledně svého aktuálního zdravotního stavu. Pokud žádné zvláštního zřetele hodné okolnosti neshledal v posuzovaném případě ani žalovaný, ani krajský soud, nemá Nejvyšší správní soud jejich závěrům co vytknout.

IV. Závěr a náklady řízení

[18] S ohledem na uvedené skutečnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že jeho ustálená a vnitřně jednotná judikatura poskytuje dostatečnou odpověď na námitky obsažené v kasační stížnosti a krajský soud se v napadeném rozsudku neodchyluje od výkladu jednotlivých ustanovení zákona o azylu, který je v judikatuře vyjádřen. Nejvyšší správní soud neshledal v posuzované věci ani zásadní pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele, ani žádný jiný důvod pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Nejvyšší správní soud tedy konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, shledal ji proto ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

pokračování

[19] Výrok o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 1 větu první ve spojení s § 120 s. ř. s., neboť stěžovatel neměl ve věci úspěch a žalovanému takové náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

[20] Stěžovateli byl v řízení před krajským soudem ustanoven zástupcem advokát Mgr. Ladislav Bárta. Jeho zastupování trvá i v řízení o kasační stížnosti, v němž mu náleží mimosmluvní odměna a hotové výdaje, které platí stát (§ 35 odst. 10 s. ř. s.). Odměna za zastupování advokátem za řízení o kasační stížnosti byla určena podle § 11 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 7 a § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“), a to za jeden úkon právní služby poskytnutý stěžovateli v řízení o kasační stížnosti (sepsání kasační stížnosti) ve výši 3.100 Kč. Náhrada hotových výdajů (režijní paušál) činí podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu 300 Kč za tento jeden úkon právní služby. Odměna a náhrada hotových výdajů za zastupování stěžovatele v řízení o kasační stížnosti v celkové výši 3.400 Kč bude ustanovenému zástupci vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů ode dne právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. července 2021

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu